

Studium odborných zdrojů I

Anebo jak se neutopit v moři papíru

Co je potřeba vědět ještě před...

- Jaké typy zdrojů poznáme?
- Jaký typ informací nám poskytují?
- Jsou všechny zdroje vhodné pro naši práci?

...a co je dobré vědět pak.

- Jaké informace vlastně hledám?
- Jak tyto informace najdu? Které zdroje bych (ne)měl ve své práci citovat?
- Jakou strategii zvolit, abych se neutopil v moři papíru a terminologie?
- Nesprávně zvolené strategie, které vás mohou demotivovat... a způsobit prokrastinaci

Typy zdrojů

- Primární zdroje
- Sekundární zdroje
- Terciární zdroje

- Jeden zdroj může být zároveň primární, sekundární i terciární, podle konkrétní informace, kterou z něj čerpáme

Primární zdroje

- **Originální záznam** myšlenky nebo empirických výsledků studie publikovaný v období vzniku
- **Typické příklady:**
 - *Odborný empirický článek (výzkumná studie)*
 - *Monografie (originální teorie / výzkum)*
 - *Diplomová / dizertační práce*
 - *Originální nepublikovaný záznam studie atd.*

Odborný empirický článek

- Primárně prezentuje **výsledky originálního výzkumu**
- Tyto bývají stručně shrnuty již v **abstraktu**

Odborný empirický článek

- **Příklad abstraktu** (Linnman et al., 2006):

The classical Stroop color-naming task was converted to a Web administered version and tested against a conventional computerized version. In the first experiment, 20 male and 20 female participants were tested individually on both Stroop versions in random order. Both versions resulted in strong Stroop effects, but response times were slower overall for the Web-Stroop. A second experiment with 28 participants showed that the test results on the Web-Stroop could be replicated in a less controlled experimental setting, for example in the participant's own home. In conclusion, findings suggest that administration of the Stroop color-naming test, and response time measurement in milliseconds on a personal computer, is possible via the Internet.

Odborný empirický článek

- Primárně prezentuje **výsledky originálního výzkumu**
- Tyto bývají stručně shrnuty již v **abstraktu**
- **CITUJEME:**

Odborný empirický článek

- Primárně prezentuje **výsledky originálního výzkumu**
- Tyto bývají stručně shrnuty již v **abstraktu**
- **CITUJEME:**
- Především tyto **výsledky**, příp. **závěry**, které z nich autoři vyvozují

Odborný empirický článek

- Primárně prezentuje **výsledky originálního výzkumu**
- Tyto bývají stručně shrnuty již v **abstraktu**
- **CITUJEME:**
- Především tyto **výsledky**, příp. **závěry**, které z nich autoři vyvozují
- Můžeme taky citovat **originální metodologii** nebo **teoretický model studie**

Odborný empirický článek

- Primárně prezentuje **výsledky originálního výzkumu**
- Tyto bývají stručně shrnuty již v **abstraktu**
- **NA CO POZOR:**

Odborný empirický článek

- Primárně prezentuje **výsledky originálního výzkumu**
- Tyto bývají stručně shrnuty již v **abstraktu**
- **NA CO POZOR:**
- Úvodní část článku je z větší části sekundárním zdrojem, je nutno **rozlišovat originální myšlenky autorů od shrnutí předchozích publikovaných myšlenek nebo výsledků**

Odborný empirický článek

- Primárně prezentuje **výsledky originálního výzkumu**
- Tyto bývají stručně shrnuty již v **abstraktu**
- **NA CO POZOR:**
- Úvodní část článku je z větší části sekundárním zdrojem, je nutno **rozlišovat originální myšlenky autorů od shrnutí předchozích publikovaných myšlenek nebo výsledků**
- Je nutno taky **rozlišovat spekulace** nebo návrhy interpretací od **faktických tvrzení**

Příklad (Wrosch et al., 2003) – úvod článku:

Citování cizích autorů – zobecnění výsledků předchozích studií

Research on self-regulation and adaptive human behavior often emphasizes the role played by goal attainment, along with the attendant processes and variables that support the attainment of goals, such as persistence, self-efficacy, or optimism (e.g., Bandura, 1977; Carver & Scheier, 1981; Heckhausen & Schulz, 1995). Indeed, being optimistic, believing in one's own competencies, and staying persistent have been shown to be related to subjective well-being and good health (e.g., Bandura, 1997; Carver et al., 1993; Freund & Baltes, 1998; Scheier et al., 1989; Seligman, 1991). In this article, we argue that persistent pursuit of personal goals is only part of adaptive self-regulation and that an equally important part is played by a set of processes that lead to the exact opposite outcome—giving up personal goals. Specifically, we propose that in situations in which people are confronted with unattainable goals, benefits accrue from the capacities to abandon goal-directed activities and to reengage in valued alternative goals. An important implication of this proposition is that adaptive self-regulation of unattainable goals depends on the availability of alternative goals toward which people can direct their efforts. By having new goals available and reengaging in those new goals, a person can reduce the distress that arises from the desire to attain the unattainable while continuing to derive a sense of purpose in life by finding other pursuits of value.

Formulace vlastních, zatím neověřených předpokladů – argumentem (ne potvrzením!!!) má být následně prezentovaný výzkum

Příklad (Wrosch et al., 2003) – diskuse článku:

Objektivní shrnutí výsledků studie – statistické efekty v očekávaném směru se potvrdily

The results of Study 1 offer strong support for the idea that general goal disengagement and goal reengagement tendencies can be positively related to subjective well-being. Both factors explained unique proportions of variance in subjective well-being. Those students who reported being able to disengage from unattainable goals reported particularly low levels of intrusive thoughts and perceived stress and high levels of self-mastery. In addition, those students who were able to reengage in new goals reported high levels in all indicators of subjective well-being. These results support our hypotheses that goal disengagement and goal reengagement tendencies are important factors of adaptive self-regulation that can protect the well-being of people who are confronted with unattainable goals.

The obtained interaction effects, however, indicate that some of the reported main effects of goal disengagement and goal reengagement on indicators of subjective well-being (i.e., self-mastery and perceived stress) need to be qualified. Failure in goal reengagement was associated with low levels of self-mastery and high levels of perceived stress, particularly among students who reported difficulties disengaging from unattainable goals. These results partly support our theoretical model by demonstrating that goal reengagement can compensate for the psychological costs associated with the continued pursuit of unattainable goals.

Interpretace autorů podle jejich vlastního modelu – studie ukázala, že model může fungovat, to však neznamená, že samotný model byl potvrzen!!!

Monografie

- Odborná knižní publikace autora obsahující jeho originální závěry ke konkrétnímu tématu

Monografie

- Odborná knižní publikace autora obsahující jeho originální závěry ke konkrétnímu tématu
- **CITUJEME:**

Monografie

- Odborná knižní publikace autora obsahující jeho originální závěry ke konkrétnímu tématu
- **CITUJEME:**
- Základní zdroj **definic konstruktů, postulátů teorií, teoretických modelů, interpretací určitých jevů a názorů konkrétního autora (!!!)**, příp. i **empirických výsledků** (jinde nepublikovaných)

Monografie

- Odborná knižní publikace autora obsahující jeho originální závěry ke konkrétnímu tématu
- **NA CO POZOR:**

Monografie

- Odborná knižní publikace autora obsahující jeho originální závěry ke konkrétnímu tématu
- **NA CO POZOR:**
- Podobně jako u empirického článku, je nutno **rozlišovat primární informaci od citované**

Monografie

- Odborná knižní publikace autora obsahující jeho originální závěry ke konkrétnímu tématu
- **NA CO POZOR:**
- Podobně jako u empirického článku, je nutno **rozlišovat primární informaci od citované**
- **Pohled určitého, byť významného autora není faktem!!!** Pokud citujete teorii, dohlédněte na to, aby bylo ve vašem textu patrné, že jde o model nebo o perspektivu určité teorie, nikoli o univerzální pravdu.

Diplomová / dizertační práce

- **CITUJEME:**

Diplomová / dizertační práce

- **CITUJEME:**
- **To samé co v odborném článku** – originální výsledky výzkumu, originální definici, originální metodologii, model studie nebo interpretaci autora (se zdůrazněním, že jde o interpretaci)

Diplomová / dizertační práce

- **NA CO POZOR:**

Diplomová / dizertační práce

- **NA CO POZOR:**
- „Tunelování“ neboli „**formální**“ plagiát – použití struktury a seznamu literatury cizí práce s tím, že primárně odcitujeme zdroje, které použil

Diplomová / dizertační práce

- **NA CO POZOR:**
- „Tunelování“ neboli „**formální**“ **plagiát** – použití struktury a seznamu literatury cizí práce s tím, že primárně odcitujeme zdroje, které použil
- Toto platí i o jiných zdrojích (učebnice, přehledové studie...) – pokud úmyslně přejmeme formální strukturu cizí práce bez citování tohoto zdroje (např. rozdělení kapitol, klasifikace konceptů a teorií atd.), jde o formu plagiátorství, i když správně odcitujeme původní autory daných teorií

Sekundární zdroje

- **Analyzují a kriticky zhodnocují** informace z primárních zdrojů, **srovnávají** výzkumy s podobným tématem a **vyvozují teoretické závěry** z empirických dat v primárních zdrojích
- **Typické příklady:**
 - *Odborné příručky („handbooks“)*
 - *Monografie (odvozené závěry předešlých studií)*
 - *Přehledové studie*
 - *Popularizační články*

Co všechno je sekundárním zdrojem?

Co všechno je sekundárním zdrojem?

- Sekundárním zdrojem může být **jakýkoli zdroj**

Co všechno je sekundárním zdrojem?

- Sekundárním zdrojem může být **jakýkoli zdroj**
- **Sekundární informaci** poznáte podle toho, že **odkazuje na jiné zdroje** (obsahuje citace)

Co všechno je sekundárním zdrojem?

- Sekundárním zdrojem může být **jakýkoli zdroj**
- **Sekundární informací** poznáte podle toho, že **odkazuje na jiné zdroje** (obsahuje citace)
- **V odborných textech je nutno rozlišovat mezi sekundární informací** (citovaný výsledek předchozí studie nebo dříve publikovaná teorie, citované interpretace a hypotézy) **a primární informací** (autorova vlastní interpretace předchozích výsledků nebo aplikace publikované teorie ve vyvozování hypotéz / modelu studie)

Co všechno je sekundárním zdrojem?

- Sekundárním zdrojem může být **jakýkoli zdroj**
- **Sekundární informaci** poznáte podle toho, že **odkazuje na jiné zdroje** (obsahuje citace)
- **V odborných textech je nutno rozlišovat mezi sekundární informací** (citovaný výsledek předchozí studie nebo dříve publikovaná teorie, citované interpretace a hypotézy) **a primární informací** (autorova vlastní interpretace předchozích výsledků nebo aplikace publikované teorie ve vyvozování hypotéz / modelu studie)
- **Tyto informace se v textu běžně prolínají**

Příklad (Scholer & Higgins, 2011) – úryvek z kapitoly v příručce :

Shrnutí teorie, kterou spoluautor kapitoly E. T. Higgins původně formuloval v roce 1997 a 2002 – nejvhodnější tyto zdroje dohledat zvláště dle seznamu literatury na konci kapitoly

The *promotion* orientation regulates nurturance needs and is concerned with growth, advancement, and accomplishment. Individuals in a promotion focus are striving toward ideals, wishes, and aspirations. They are concerned with the presence and absence of positive outcomes (gain/nongain) and are more sensitive to positive deviations from the status quo or neutral state (the difference between “0” and “+1”) than to negative deviations from that state (the difference between “0” and “-1”) (Higgins, 1997).

In contrast, the *prevention* orientation regulates security needs. Individuals in a prevention focus are concerned with safety and responsibility, and with attending to their oughts, duties, and responsibilities. They are concerned with the absence and presence of negative outcomes (nonloss/loss) and are more sensitive to the difference between “0” and “-1” than to the difference between “0” and “+1” (cf. Brendl & Higgins, 1996; Higgins, 1997).

Importantly, although the two systems are concerned with the regulation of different needs, promotion and prevention orientations each involve *both* approaching desired end states (e.g., approaching accomplishment or safety, respectively) and avoiding undesired end states (e.g., avoiding nonfulfillment or danger, respectively). This has two significant implications. First, the value or personal relevance of some desired end states may be greater in one system than in the other (see Higgins, 2002). For instance, promotion-focused individuals may value the desired end state of having all the latest and greatest technology more than do prevention-focused individuals (cf. Herzstein, Posavac, & Brakus, 2007). *Second, the same desired end state can be represented in different ways by prevention- versus promotion-focused individuals. For example, the same desired end state (e.g., being physically fit) may be represented as a duty or responsibility for prevention-focused individuals, but as an ideal or aspiration for promotion-focused individuals.*

Pravděpodobně předpoklad formulovaný originálně v této kapitole (chybí citace).

Námět použitý z jiného zdroje

**Co dělat, když chceme použít
informaci citovanou z jiného zdroje?**

Co dělat, když chceme použít informaci citovanou z jiného zdroje?

- **1. Preferovaná volba:** DOHLEDÁNÍ PŮVODNÍHO ZDROJE v seznamu literatury sekundárního zdroje, dohledání publikace v databáze (knihovně atd.), prostudování publikace a vlastní kritické zhodnocení původní informace
- V textu pak formulujeme danou informaci ve „vlastním stylu“ a vyloučíme vliv sekundárního zdroje
- Sekundární zdroj tady slouží jen jako pomůcka při dohledání primárního zdroje (necituje se)

Co dělat, když chceme použít informaci citovanou z jiného zdroje?

- **1. Preferovaná volba:** DOHLEDÁNÍ PŮVODNÍHO ZDROJE v seznamu literatury sekundárního zdroje, dohledání publikace v databáze (knihovně atd.), prostudování publikace a vlastní kritické zhodnocení původní informace

Co dělat, když chceme použít informaci citovanou z jiného zdroje?

- **1. Preferovaná volba:** DOHLEDÁNÍ PŮVODNÍHO ZDROJE v seznamu literatury sekundárního zdroje, dohledání publikace v databáze (knihovně atd.), prostudování publikace a vlastní kritické zhodnocení původní informace
- V textu pak formulujeme danou informaci ve „vlastním stylu“ a vyloučíme vliv sekundárního zdroje

Co dělat, když chceme použít informaci citovanou z jiného zdroje?

- **1. Preferovaná volba:** DOHLEDÁNÍ PŮVODNÍHO ZDROJE v seznamu literatury sekundárního zdroje, dohledání publikace v databáze (knihovně atd.), prostudování publikace a vlastní kritické zhodnocení původní informace
- V textu pak formulujeme danou informaci ve „vlastním stylu“ a vyloučíme vliv sekundárního zdroje
- Sekundární zdroj tady slouží jen jako pomůcka při dohledání primárního zdroje (necituje se)

Co dělat, když chceme použít informaci citovanou z jiného zdroje?

- **2. Často užívaný, ne úplně „čistý“ postup:**
Použití informace, kterou jsme se dověděli v sekundárním textu, s tím, že citujeme původní zdroj podle seznamu literatury sekundárního zdroje (s primárním zdrojem vůbec nepřijdeme do kontaktu)

Co dělat, když chceme použít informaci citovanou z jiného zdroje?

- **2. Často užívaný, ne úplně „čistý“ postup:**
Použití informace, kterou jsme se dověděli v sekundárním textu, s tím, že citujeme původní zdroj podle seznamu literatury sekundárního zdroje (s primárním zdrojem vůbec nepřijdeme do kontaktu)
- **ÚSKALÍ:**

Co dělat, když chceme použít informaci citovanou z jiného zdroje?

- **2. Často užívaný, ne úplně „čistý“ postup:** Použití informace, kterou jsme se dověděli v sekundárním textu, s tím, že citujeme původní zdroj podle seznamu literatury sekundárního zdroje (s primárním zdrojem vůbec nepřejdeme do kontaktu)
- **ÚSKALÍ:**
- Lze použít pouze u velmi konkrétních, jasných informací
- Informace je zatížená interpretací autora sekundárního textu v tom kontextu, v němž psal svou vlastní práci – **může dojít k nepřesnostem**

Co dělat, když chceme použít informaci citovanou z jiného zdroje?

- **2. Často užívaný, ne úplně „čistý“ postup:** Použití informace, kterou jsme se dověděli v sekundárním textu, s tím, že citujeme původní zdroj podle seznamu literatury sekundárního zdroje (s primárním zdrojem vůbec nepřejdeme do kontaktu)
- **ÚSKALÍ:**
- Lze použít pouze u velmi konkrétních, jasných informací
- Informace je zatížená interpretací autora sekundárního textu v tom kontextu, v němž psal svou vlastní práci – **může dojít k nepřesnostem**
- **Sami pak – vědomě nebo nevědomě – ztrácíme přehled o tom, o čem v textu vlastně mluvíme (!!!)**

Co dělat, když chceme použít informaci citovanou z jiného zdroje?

- **2. Často užívaný, ne úplně „čistý“ postup:** Použití informace, kterou jsme se dověděli v sekundárním textu, s tím, že citujeme původní zdroj podle seznamu literatury sekundárního zdroje (s primárním zdrojem vůbec nepřijdeme do kontaktu)
- **ÚSKALÍ:**
- Lze použít pouze u velmi konkrétních, jasných informací
- Informace je zatížená interpretací autora sekundárního textu v tom kontextu, v němž psal svou vlastní práci – **může dojít k nepřesnostem**
- **Sami pak – vědomě nebo nevědomě – ztrácíme přehled o tom, o čem v textu vlastně mluvíme (!!!)**
- **Velké riziko neúmyslného plagiování** (nebo i „formálního“ plagiátu) – sekundární publikace může danou informaci formulovat originálním způsobem, který přejmeme bez toho, abychom věděli, že nejde o původní formulaci

Co dělat, když chceme použít informaci citovanou z jiného zdroje?

- **3. Další možný postup:** SEKUNDÁRNÍ CITACE

Co dělat, když chceme použít informaci citovanou z jiného zdroje?

- **3. Další možný postup:** SEKUNDÁRNÍ CITACE
- V textu uvedeme, že jde o myšlenku nebo poznatek autora A (první autor), který citoval autor B (sekundární zdroj)
- V seznamu literatury uvedeme... ???

Co dělat, když chceme použít informaci citovanou z jiného zdroje?

- **3. Další možný postup:** SEKUNDÁRNÍ CITACE
- V textu uvedeme, že jde o myšlenku nebo poznatek autora A (první autor), který citoval autor B (sekundární zdroj)
- V seznamu literatury uvedeme POUZE sekundární zdroj

Co dělat, když chceme použít informaci citovanou z jiného zdroje?

- **3. Další možný postup:** SEKUNDÁRNÍ CITACE
- V textu uvedeme, že jde o myšlenku nebo poznatek autora A (první autor), který citoval autor B (sekundární zdroj)
- V seznamu literatury uvedeme POUZE sekundární zdroj
- Jde o férový postup, avšak hromadění takovýchto citací je příznakem, že jsme nevložili dost úsilí do vyhledávání originálních zdrojů informací – obzvláště pokud rozsáhle citujeme ten samý sekundární zdroj a dvojnásob, pokud jde o běžnou a snadno dostupnou učebnici
- Podobně jako u předchozího postupu to může narušit náš kontakt s tématem, o kterém píšeme

Obecně k sekundárním citacím

- Sekundární citování by mělo být vždy tou poslední volbou

Obecně k sekundárním citacím

- Sekundární citování by mělo být vždy tou poslední volbou
- U odborných studentských prací s vyšší důležitostí, jako diplomová práce, ale i práce k souborné zkoušce, je hromadění sekundárních citací, obzvlášť když pocházejí z několika málo sekundárních/terciárních zdrojů, příznakem...
???

Obecně k sekundárním citacím

- Sekundární citování by mělo být vždy tou poslední volbou
- U odborných studentských prací s vyšší důležitostí, jako diplomová práce, ale i práce k souborné zkoušce, je hromadění sekundárních citací, obzvláště když pocházejí z několika málo sekundárních/terciárních zdrojů, příznakem nedostatečné hloubky studia dané problematiky

Obecně k sekundárním citacím

- Sekundární citování by mělo být vždy tou poslední volbou
- U odborných studentských prací s vyšší důležitostí, jako diplomová práce, ale i práce k souborné zkoušce, je hromadění sekundárních citací, obzvláště když pocházejí z několika málo sekundárních/terciárních zdrojů, příznakem nedostatečné hloubky studia dané problematiky
- Spoléháním na sekundární/terciární zdroje, především přehledové zdroje (učebnice), ztrácíme kontakt s kontextem původní informace a pravděpodobně jí dostatečně neporozumíme

Obecně k sekundárním citacím

- Sekundární citování by mělo být vždy tou poslední volbou
- U odborných studentských prací s vyšší důležitostí, jako diplomová práce, ale i práce k souborné zkoušce, je hromadění sekundárních citací, obzvláště když pocházejí z několika málo sekundárních/terciárních zdrojů, příznakem nedostatečné hloubky studia dané problematiky
- Spoléháním na sekundární/terciární zdroje, především přehledové zdroje (učebnice), ztrácíme kontakt s kontextem původní informace a pravděpodobně jí dostatečně neporozumíme
- Velké riziko neúmyslných plagiátů

Odborná příručka (handbook)

Odborná příručka (handbook)

- Zpravidla editovaná publikace – **soubor textů odborníků na dílčí témata nějaké velké oblasti** (např. *Handbook of Emotions* obsahuje speciální kapitoly o strachu, hněvu, různých neuronálních strukturách, vlivu emocí na paměť atd., přičemž každá je napsána popředními autory zabývajícími se výzkumně právě tím konkrétním tématem)
- Výborný a kvalitní zdroj informací, **když chceme lépe porozumět určité širší oblasti do hloubky**
- Poskytuje **přehled nejnovějších teorií a výzkumů**, systematizuje je, analyzuje a zhodnocuje

Odborná příručka (handbook)

- Zpravidla editovaná publikace – **soubor textů odborníků na dílčí témata nějaké velké oblasti** (např. *Handbook of Emotions* obsahuje speciální kapitoly o strachu, hněvu, různých neuronálních strukturách, vlivu emocí na paměť atd., přičemž každá je napsána popředními autory zabývajícími se výzkumně právě tím konkrétním tématem)
- Výborný a kvalitní zdroj informací, **když chceme lépe porozumět určité širší oblasti do hloubky**
- Poskytuje **přehled nejnovějších teorií a výzkumů**, systematizuje je, analyzuje a zhodnocuje
- Z tohoto důvodu nám kromě jiného mohou reference v příručce **pomoci dohledat klíčové primární zdroje**

Odborná příručka (handbook)

- CO CITUJEME:
- Podobně jako monografie mohou příručky obsahovat nové dodatky k teoriím, originální formulace konceptů, originální interpretace výzkumných studií atd.

Odborná příručka (handbook)

- NA CO POZOR:

Odborná příručka (handbook)

- NA CO POZOR:
- Zdrojem informace není celé příručka, ale konkrétní kapitola v příručce – ta se také cituje v textu a seznamu literatury (viz odkaz na citace dle APA)

Odborná příručka (handbook)

- NA CO POZOR:
- Zdrojem informace není celé příručka, ale konkrétní kapitola v příručce – ta se také cituje v textu a seznamu literatury (viz odkaz na citace dle APA)
- Ačkoli je příručka výborným nástrojem porozumění určité oblasti nebo teorie, mnoho informací, které poskytuje, jsou sekundárním zpracováním primárních zdrojů – je nutno odlišovat primární informace od citovaných

Přehledová studie

- Článek shrnující výzkum a teorii ohledně nějakého tématu nebo představující určitou oblast/teorii novému publiku
- Může mít podobnou formu jako kapitola v příručce, ale může taky obsahovat podstatně méně originálních informací
- CITUJEME případné závěry autora, klasifikace atd.; celkově je dobré využít přehledovou studii především na orientaci v literatuře a k dohledání primárních zdrojů

Terciární zdroje

- Poskytují **přehled** teorie a závěrů z primárních a sekundárních zdrojů
- Slouží především k **orientaci** pro další studium literatury
- **Typické příklady:**
 - *Encyklopedie a slovníky*
 - *Popularizační knihy*
 - *Seminární práce*
 - ***Učebnice***

Terciární zdroje

- PŘÍKLAD:
- Primární zdroje: Původní formulace teorie a výsledky studií

Terciární zdroje

- PŘÍKLAD:
- Primární zdroje: Původní formulace teorie a výsledky studií
- Sekundární zdroj (např. kapitola odborné příručky): Kritické zhodnocení toho, jak výsledky různých studií podporují teorii

Terciární zdroje

- PŘÍKLAD:
- Primární zdroje: Původní formulace teorie a výsledky studií
- Sekundární zdroj (např. kapitola odborné příručky): Kritické zhodnocení toho, jak výsledky různých studií podporují teorii
- Terciární zdroj (učebnice): Stručný přehled teorií popsaných a zhodnocených v příručkách

Na co slouží terciární zdroje?

- Poskytují přehled o tom, jaké typy pohledů na určitý fenomén existují, jaký je současný stav poznatků, kdo je autorem kterého konceptu atd.

Na co slouží terciární zdroje?

- Poskytují přehled o tom, jaké typy pohledů na určitý fenomén existují, jaký je současný stav poznatků, kdo je autorem kterého konceptu atd.
- Mohou nám pomoci se rozhodnout, kterým směrem se zaměřit ve studiu literatury

Na co slouží terciární zdroje?

- Poskytují přehled o tom, jaké typy pohledů na určitý fenomén existují, jaký je současný stav poznatků, kdo je autorem kterého konceptu atd.
- Mohou nám pomoci se rozhodnout, kterým směrem se zaměřit ve studiu literatury
- **Zpravidla není vhodné využívat terciární zdroje jako podklad pro studium teorie nebo odvozování hypotéz!!!** A to se netýká pouze citování, ale studia literatury obecně. Terciární zdroje poskytují orientační přehled, nikoli hloubkový výklad konceptů a výzkumů.

Encyklopedie / slovník

- Může nám pomoci pochopit základní význam termínu, s kterým jsme se setkali poprvé
- CITUJEME:

Encyklopedie / slovník

- Může nám pomoci pochopit základní význam termínu, s kterým jsme se setkali poprvé
- CITUJEME:
- Zobecněný pohled na určitý fenomén (např. „jak je inteligence definována ve slovnících“)

Encyklopedie / slovník

- Může nám pomoci pochopit základní význam termínu, s kterým jsme se setkali poprvé
- NA CO POZOR:

Encyklopedie / slovník

- Může nám pomoci pochopit základní význam termínu, s kterým jsme se setkali poprvé
- CITUJEME:
- Zobecněný pohled na určitý fenomén (např. „jak je intelligence definována ve slovnících“)
- NA CO POZOR:
- Ačkoli jsou tyto zdroje „obecné“, neznamená to, že nutně obsahují „fakta“ – definice konstruktů ve slovnících mohou být podobně jako definice v monografiích či jinde výsledkem interpretace určitého autora

Encyklopedie / slovník

- Může nám pomoci pochopit základní význam termínu, s kterým jsme se setkali poprvé
- CITUJEME:
- Zobecněný pohled na určitý fenomén (např. „jak je inteligence definována ve slovnících“)
- NA CO POZOR:
- Ačkoli jsou tyto zdroje „obecné“, neznamená to, že nutně obsahují „fakta“ – definice konstruktů ve slovnících mohou být podobně jako definice v monografiích či jinde výsledkem interpretace určitého autora
- Slovníková definice rozhodně nemusí mít „výsadné postavení“ mezi jinými definicemi daného konstruktů (např. inteligence, osobnost atd.)

Učebnice

- Slouží jako učební text – poskytuje srozumitelný přehled nejzákladnějších teorií, termínů a poznatků, s kterými by měl být student obeznámen, příp. se snaží speciálními prostředky přimět studenta k přemýšlení o určitém tématu

Učebnice

- Slouží jako učební text – poskytuje srozumitelný přehled nejzákladnějších teorií, termínů a poznatků, s kterými by měl být student obeznámen, příp. se snaží speciálními prostředky přimět studenta k přemýšlení o určitém tématu
- **Obvykle není míněna jako základní zdroj pro psaní odborných prací!!!**

Učebnice

- Slouží jako učební text – poskytuje srozumitelný přehled nejzákladnějších teorií, termínů a poznatků, s kterými by měl být student obeznámen, příp. se snaží speciálními prostředky přimět studenta k přemýšlení o určitém tématu
- **Obvykle není míněna jako základní zdroj pro psaní odborných prací!!!**
- CO MŮŽEME CITOVAT:

Učebnice

- Slouží jako učební text – poskytuje srozumitelný přehled nejzákladnějších teorií, termínů a poznatků, s kterými by měl být student obeznámen, příp. se snaží speciálními prostředky přimět studenta k přemýšlení o určitém tématu
- **Obvykle není míněna jako základní zdroj pro psaní odborných prací!!!**
- CO MŮŽEME CITOVAT:
- Např. originální klasifikaci konceptů, originální formulaci, metaforu, přirovnání atd.

Učebnice

- Slouží jako učební text – poskytuje srozumitelný přehled nejzákladnějších teorií, termínů a poznatků, s kterými by měl být student obeznámen, příp. se snaží speciálními prostředky přimět studenta k přemýšlení o určitém tématu
- **Obvykle není míněna jako základní zdroj pro psaní odborných prací!!!**
- CO MŮŽEME CITOVAT:
- Např. originální klasifikaci konceptů, originální formulaci, metaforu, přirovnání atd.
- Zobecněný pohled na určitý fenomén (např. „jak adolescenci vymezují učebnice vývojové psychologie“)

Shrnutí: Které zdroje je nejlepší využívat při psaní práce?

- **Výzkumné studie (články)** – NEVYHNUTNÝ ZDROJ!!!
Poskytuje informace o předchozím výzkumu v cílové oblasti, na který bychom měli navazovat.
- **Monografie a teoretické studie** – poskytují klíčové informace k určité teorii nebo přístupu, definice konstruktů, postuláty, z kterých odvodíme model studie pro formulaci hypotéz atd.
- **Kapitoly v odborných příručkách a přehledové studie**
– výborný zdroj komplexních a hlubších informací k určitému tématu, mnohdy obsahují otázky a inspirace pro další výzkum, celkově přehledně shrnují dosavadní stav poznání a současné trendy ve výzkumu

Kde tyto zdroje hledat?

- **Články:** Elektronické databáze MU (Ebsco, ProQuest, Science Direct, Wiley, SAGE atd.) nebo volně dostupné zdroje, příp. lze emailem oslovit samotného autora
 - Tip: Výbornou pomůckou je i Google Scholar – připojíte-li se do univerzitní sítě, dostanete se skrz odkazy přímo k článkům (pokud jsou v databázích, ke kterým má MU licenci)
 - Tip 2: Máte-li problém s přístupem ke klíčovému článku (tj. není přístupný skrz databáze), nebojte se emailem přímo oslovit autora (i zahraničního). Kontakt lze obvykle dohledat na stránkách instituce, kde aktuálně působí. Autoři obvykle bývají velmi vstřícní, když se zajímáte o jejich výzkum... 😊
- **Zahraniční monografie/příručky:** Knihovny nebo využití (mezinárodních) meziknihovních výpůjčních služeb
 - Tip: MMVS poskytuje MZK za manipulační poplatek dle stanoveného ceníku. Knihy vám obvykle zapůjčí i absenčně. MVS v rámci ČR poskytuje i knihovna FF MU a to zdarma, ovšem pouze k prezenčnímu studiu.

TO BE CONTINUED...